

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Notæ In Notas Willelmi Wendrockii Ad Ludovici Montaltii Litteras, Et In Disquisitiones Pauli Irenæi Inustæ

Fabri, Honoré

Coloniæ, 1659

Disquisitio Tertia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39536

gitimo iudicio disceptaretur. Sed quibus, amabò, scribitis, Errones famosi? an Scythis & Lapponibus? quis enim Europæus nescit, concessum vobis fuisse, ut verbo & scripto causam quinque Propositionum usque ad nauseam defenderetis? nulli sanè industriæ pepercistis, nullis laboribus, nullis sumptibus, nullis intercessionibus: ineptias vestras centies inculcastis. Præterea, de quo legitimo iudicio intelligitis? quid de Sanctâ Sede teneatis, omnibus compertum est. Cuncta hæc unicâ responsione facilè diluam, si dicam quod res est; scilicet, vos puros putos hæreticos esse.

DISQUISITIO

TERTIA.

Hæc Disquisitio Annatum præsertim petit: plena responsio ad ipsum spectat; quanquam hæc usque ad satietatem, Ianseniani hæretici obtruserint. Ego cursim, ne quid omittam, vestigia tua relegam, personate Paule; aut, si vis, Willelme Wendrocki; aut, fortè meliùs, Ludovice Montalti: quemcumque enim istorum compellavero, perindè est: propono mihi quoddam Iansenismi individuum vagum. Paragrapho 2. dicis, * voces vestras, nec ad Episcopos, nec ad Summum Pontificem, aspirare; cum id Iesuitæ præpediant. Sic accusas Romanum Pontificem, quòd vos inauditos per summam injustitiam damnarit. De Episcopis ab re conquereris: multos enim habes vestris partibus nimis adictos. Senonensis, & Convenarum, tibi alios indicabunt.

* Pag. 545.

Para-

Paragrapho 3. tuos Jansenistas, Augustinianos vocas, * scilicet Ipreses: quos ab errore, hoc tuo argumento, vindicas. Gratiæ efficacis dogma ad omnes bonos actus necessariæ, Catholicum est: at Janseniani nihil aliud in quinque Propositionibus adstruunt: igitur nullum dogma quod non sit Catholicum adstruunt. Tum addis, ad Fidem non pertinere, utrum Jansenii sensus damnari queat: saltem illum damnari non posse, quem Jansenii esse tenetis. Ad Fidem non pertinet? Ain? hoc tamen Alexander VII. declaravit & definiit, & Jansenii sensum damnavit. Utri credendum, Alexandro, an tibi? Sed ad argumentum quis facile non respondeat, in quo omnia, quæ assumuntur, falsa sunt? *Dogma gratiæ efficacis Catholicum est, Calvinianæ & Jansenianæ, nam una eademque est: nego hanc majorem. In quinque Propositionibus Janseniani tantum adstruunt gratiam efficacem: nego minorem. Nam in illis agitur de plenè sufficiente, quam negatis; de libertate, quam destruitis; de communi omnium redemptione, quam irridetis. Egregium sanè argumentum; cujus utraque præmissa falsa est.*

Addis, contra Annatum; † à vobis negari, necessitatem imponi à gratiâ vestrâ efficaci; ac proinde Calvinianam non esse. Gratulor: Jansenio valedicatis. Nihil enim à Jansenio tam inculcatum, quam libertatem soli coactioni opponi. Hinc velle, & liberè velle, idem sunt tom. 3. lib. 6. cap. 4. item nihil aliud libero repugnat, quam necessitatis violentia cap. 12. item sola necessitas coactionis adimit libertatem, non simplex necessitas cap. 6. item. ideo gratia non tollit liberum arbitrium, quia non facit ut cogatur, lib. 8. cap. 19. item nulla necessitas actibus liberis formidanda est, sed sola vis coactionis, cap. 21. item libertas solam excludit coactionis necessitatem, & sola

* Pag. 546. † Pag. 547.

. . . coactio-

coactionis necessitas libera voluntati repugnat cap. 38. videntur, ut à Magistro & Patriarchâ vestro discesseris? sed vereor, ut sincerè loquaris. Exspecto parumper.

Parapho 8. * Fateris remanere cum gratiâ dissentienti potestatem, scilicèt in actu primo: sed, an plenam & proximam? non puto. Adjungis enim eam vim esse gratiæ prædeterminantis, ut physicè & infallibiliter efficiat, non ut voluntas dissentire non possit, sed ut nolit. Citas in hanc rem Alvarez locum. Sed jam te monui sæpè ac sæpiùs: Thomistæ vos pro suis minimè agnoscunt. Præterea gratiâ illa in actu primo consideratur, in quo nondum censetur esse prædeterminatio, quam actui dumtaxat secundo Thomistæ recentiores affigunt. Quare gratiam illam prædeterminantem & necessitantem in actu primo, vobis ultrò & Calvino relinquunt. Denique illa gratia prædeterminans in actu primo, necessariò, non liberè facit, ut voluntas consentiat in actu secundo, ac proinde dissentire nolit: at, si necessariò; igitur voluntas, quæ necessariò dissentire non vult, non habet plenam & proximam potestatem volendi dissentire. Frustra citas Petavium, quasi causæ vestræ patronum, cujus hostem acerrimum habuistis. Præterea gratiam plenè sufficientem ab efficaci distinctam negatis; & frustra ad Thomistarum asylum confugitis, in quo hæreticis, quales vos estis, locus non est. Quia de hoc argumento jam supra actum est, nihil addendum puto.

Denuò asseris Paragrapho 10. † & 11. gratiæ efficacis necessitatem. Sed jam responsum est: Calvinianæ nego, Catholicæ concedo: at Janseniana cum Calvinianâ consentit. Deinde: gratia efficax est necessaria ad actum primum completum, id est, ad hoc,

* Pag. 549. † Pag. 549.

ut voluntas possit; nego: ad actum secundum, id est, ad hoc, ut re ipsa agat, concedo. Non hæreo in explicandis Thomistarum locis à te adductis *a*: hoc unum dixisse satis; vos à Thomistis repelli, ut jam sæpè dictum: præterquàm quòd, hanc controversiam de auxiliis Thomistas inter & Jesuitas vertentem, agitare non licet; quia expressè per Pontificia Decreta prohibitum. Erras tamen in eo, quod dicis *b*, nullam esse in Ecclesiâ de causâ Jansenii certam controversiam, nullamque certam hæresim. Quod certè maximè, si quid aliud, Constitutionibus Innocentii, & Alexandri, repugnat. Versas iterùm eandem molam paragrapho 12. ac dicis, Calvinii sensum de divinâ gratiâ damnari à vestris, ac proinde vos hæreticos non esse. Defenditis tamen Jansenii quinque propositiones in ejus sensu; quamvis in eo ab Ecclesia damnatas: & nihil prorsus de Calvinianâ gratiâ dicitur, quod de Iansenianâ dici non possit. Non est igitur, quòd Annatus, quòd ullus Catholicus vereatur, vos pro hæreticis habere; cùm Ecclesiæ judicio in re Fidei stare nolitis. Non est quòd Augustini, Iprensis videlicet, discipulorum errores dissimulet; & religioni ducat, servos illos, non Dei, ut dicis, sed Diaboli, cui omnes hæretici manciparunt sese, refutatis eorum erroribus infamare. Vilissimis quæstiunculis (: quinque propositiones intelligis:) turbatam ais fidelium pacem; delusam summi Pontificis æquitatem; ejusdem aures, heu nimiùm credulas, innumeris quotidie mendaciis oneratas. O quam Catholicè! Judæos imitaris, Willelme, qui genu flexo Christum adorare simulant, ejus sacrum os consputabant. Textus glossâ non indiget: quot verba, tot blasphemiarum. Idem urges paragrapho 13. *c* contendisque, Jansenianum sensum damnatum non esse, quia Thomisticus est, non Calvinianus

a Pag. 550. *b* Pag. 551. *c* Pag. 552.

nianus. Sed clamat Ecclesia, damnatum esse: Thomisticus autem damnatus non fuit. Dicis à vobis negari sensum Calvinianum; scilicet, nullam dari gratiam verè ac plenè sufficientem in actu primo ab efficaci distinctam; & gratiam efficacem per se in actu primo necessitatem antecedentem voluntati conciliare. Hæc negare simulas, non tamen re ipsâ negas.

Hinc Annatum, *Dialecticum senem* vocas *; & in eo *puerile argumentationis vitium* castigas. Os infrunitum! doctissimum Theologum, gravissimum auctorem, virum religiosissimum, quem optimi quique verentur, sic petulanter excipere non dubitas? vereri saltem debueras sacrum illud munus, quo tantâ moderatione defungitur. Hominem immortali odio prosequeris, qui vestros errores eruditè & accuratè refutavit. Sed, inquis, quidam sibi persuaserunt, Iansenii sensum circa quinque Propositiones, nihil à vulgari Thomistarum doctrinâ dissidere. At Ecclesia, damnato Iansenii sensu, secus definivit. Illi ergò Ecclesiæ definitionem, in re Fidei, non admittunt: quis ergo Catholicos dicat? Sed P. Palavicinus, inquis, in manuscriptis asserit, idem cum Thomistis sentire Iansenium. Manuscripta citas; sed quo animo, satis intelligo. Quo anno tradita? millesimo sexcentesimo quadragesimo quinto. Quo verò quinque Propositiones damnatae? millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio. Quo Iansenii sensus? millesimo sexcentesimo quinquagesimo septimo. Quid ergo ad rem manuscripta illa? quæ non modò fidem non faciunt, (quis enim ad libitum fingere non possit?) sed diu ante Constitutionem Innocentii, te attestante, scripta fuere, & totis 12. annis præcesserunt Declarationem Alexandri, quâ hic Iansenianum sensum damnavit. Standum igitur Constitutionibus; non verò dubiis manuscriptis. Rei ve-

* Pag. 553.

ritatem discutere non vacat. Sed dato, non concessio; quid inde, cum per Constitutiones Apostolicas contrarium habeatur? porro in suffragiis P. Palavicini, etiam prout à te referuntur, non invenio, quod dicis, Jansenii sensum ab illo dictum fuisse erroneum, quia Thomisticum. Impostor nequam, quâ fronte igitur hæc scribis, cum pauca folia revoluta te manifestæ imposturæ arguant? Quod addis de suffragio ejusdem propitio quartæ propositioni; infra refellam.

Paragrapho 14. eadem repetis *a* de gratiâ plenè sufficiente, quæ scilicet proximam potentiam conferat in actu primo. hæc enim non Molinæ modò, sed omnium Catholicorum est, ac proinde Thomistarum; quidquid iis perperam affingatis. Hanc autem Jansenius negat, ut fateris ultrò; in quo manifestus error, ab Ecclesia damnatus. igitur non Molinæ, ut dicis, sed Jansenii venenum timendum est: Quod dicis, legitimum Honorii sensum à Sextâ Synodo damnatum esse *b*; hæretici & schismatici hominis est. Hunc locum toties versas, ut grave & horrendum scandalum sit. Sed jam suprâ de Honorio dictum satis. Cavillaris deinde, & tuum illum gratiæ efficaci sensum semper obtrudis. *c* Quasi verò in gratiâ efficaci vestrâ non erretis, quæ Calvinianæ consentit; item in plenè ac verè sufficiente, quam omnes Catholici admittunt, quam tamen huc usque negastis; item in libertate, quam uni dumtaxat coactioni opponitis. Subnectis deinde Paragrapho 16. varias propositiones, seu propositionum formulas; ac postulas ab Annato *d*, ut eas expressè damnari curet. Procura tu ipse: nihil ad Annatum: cui satis fuit, quinque propositiones, ut Jansenii, & in Jansenii sensu fuisse damnatas; ac proinde eum sensum, quem præferunt;

T

Jan-

a Pag. 554. *b* Pag. 555. *c* Pag. 556. *d* Pag. 557.

Jansenianum esse; igitur erroneum. Non est de reliquo, quod Annatus curet. Si quæstionem & antiquam controversiam de Auxiliis, quæ vertitur Thomistas inter & Jesuitas, ab Ecclesia definiri tantopere cupias; procura, quantum libet: rem ingratham mihi non facies. Cæterum polliceor fore, ut meliore quam tu exemplo, definitionibus Apostolicis Jesuitæ perpetuò adhæreant, quidquid tandem definiatur.

Paragrapho 17. declamas contra Jesuitas, quorum potentia, inquis, * Jansenianos apud Rom. Pontificem, cujus gratiâ abutuntur, suspectos reddidit. Quidquid igitur ab Episcopis Galliæ 80. qui Innocentium X. consuluerunt; quidquid ab institutâ Congregatione pro 5. propositionibus discutiendis; quidquid à tribus Rom. Pontificibus, qui tot Bullas, tot Brevia, & Decreta super hâc causâ ediderunt; quidquid totâ Europâ dictum, scriptum, factum, in eâ, quæ tunc erat, controversiâ, id totum Jesuitarum gratiæ & potentiæ datum est. Extortæ igitur per fraudem Constitutiones Apostolicæ; extorta Decreta & Brevia. Cuncta hæc quasi bruta fulmina neminem feriunt: doctrina Iansenii & discipulorum integra, sana, Catholica manet, ac in æternum manebit. Sic Bullas Pontificias recipitis? sic Catholici haberi vultis? hoc reverà nugari est; fallor, petulcum potius agere sycophantam. Tum Paragraphis 19. & 20. † duo loca Iansenii adducis ex tom. 3. lib. 8. cap. 20. & 21. in quibus reverà tortuosus coluber impunè ludit. Licet enim Calvinum respuere videatur, quòd is neget, in homine mali bonique electionem esse; item nostræ electionis esse, divinæ motioni obtemperare, aut refragari; item in nostra potestate esse, benè vel malè agere &c. ibidem tamen expressè asserit, solam coactionis necessitatem libertati repugnare, quamlibet

* Pag. 558. † Pag. 560.

aliam

aliam non repugnare. Hinc, cum nulla actio voluntaria sit coacta, omnis actio voluntaria est Iansenio libera. Calvinus hoc glutire non potuit: necessitatem quidem à gratiâ illatam admisit; cum eâ tamen libertatem componere non potuit. Utrumque valentiore stomacho Iansenius concoxit; qui verbis quidem à Calvino, re tamen ipsâ cum eodem consensit. Sed cur in his hæreo, quæ sæpè ac sæpiùs discussa sunt & demonstrata? præsertim, cum obstinatio Ianseniana convinci quidem possit, non tamen vinci; demonstrari, non verò frangi. Thomistis & Tridentino Iansenium consentire dicis*: Alvaris locum in hanc rem adducis Paragrapho 21. Discutere non vacat, ne jam actum agam: Thomistas quæso interroga: omnes ad unum Iansenium respuunt: summum Pontificem interroga: Iansenium damnat, Thomistas non damnat. Igitur Iansenius Thomista non est.

Fucum deinde facis, & doctrinæ Iansenianæ obducis, Paragrapho 22. † Dicis enim, potestatem in actu primo plenissimam esse, & completissimam; ea tamen lege, ut gratia per se efficax non dependeat à scientia Dei. In actu primo, nulla præcisè gratia per se efficax est: nempe Thomistæ prædeterminationem suam in actu secundo dumtaxat collocant. Igitur Thomistæ non estis, sed Calvinistæ. Si vis Thomista esse; admitte, ut Thomistæ admittunt, prædeterminationem in actu secundo, ratione subjectio- nis causæ secundæ; idque pro omni genere actuum, pro omni naturæ statu, pro omnibus causis secundis: admitte gratiam sufficientem in actu primo, quæ potentiam proximam conferat: anathematiza cum Ec- clesiâ quinque Propositiones, ut Iansenii, & in Ian- senii sensu: si fortè respuis Jesuitarum sententiam de divinâ gratiâ, ne tamen illam erroris facilè damnes.

* Pag. 561. † Pag. 562.

Hac lege Thomista germanus eris, nec quisquam tibi negotium faceffet. Sed satis scio, hæc tibi Tuifque non placent: solo prætextis nomine fraudem; & sub Thomistarum larvâ, ac vestimentis ovium, luporum rapacitatem, errorumque fœditatem, frustra licet, obtegitis.

Paragrapho 23. Quæstionem facti *infrugiferam*, & invidiosam iterum *a* vocas. Illam tamen Ecclesia definivit; cui parendum. Loca ab Annato ex Iansenio adducta, quibus damnatæ Propositiones continentur; aded plana sunt, ut nullum dubio locum relinquunt. Vel unum Augustini locum ab Annato, ut dicis, mutilatum & fœdè corruptum, appellare debueras, ut tua calumnia meliùs pateret. Annatus artem illam adulterandi Patrum & auctorum loca, quâ mirificè valetis, vobis relinquit. Lessii doctrina, *b* quam Lovanienses notarant, auctoritatè Pontificis sana declarata est: Annatus rem narravit, ut se habuit. Paragrapho 24. eundem fugillas, quòd promissis non steterit. Quid porrò promisit? se ex Iansenio quinque Propositiones damnatas excerpturum. At quis mente sanus neget, ab eo præstitum fuisse? Doles prætereà Paragrapho 25. illas Jansenii verbis expressas, Summo Pontifici oblatas non fuisse. Erras Wilhelme: ipse Annati indiculus, turpissimi mendacii te convincit. Sed esto, Annatus promissis non steterit, quod tamen falsissimum esse nemo non videt, Ecclesia definivit esse Jansenii. At parendum Ecclesiæ: quisquis *Ecclesiam non audit*, est mihi sicut *Ethnicus & Publicanus*. Nec est, quòd volaticas, vagas, incertas illas esse dicas, *c* quæ ab Annato congestæ sunt. Debueras laudare diligentiam illius auctoris, de Ecclesiâ benè meriti; qui plura loca suggestit, quibus eadem

pro-

a Pag. 563. *b* Pag. 564. *c* Pag. 565.

propositio continetur. Desultorium denique iudicium, Annato auctori gravissimo tribuis. Hæc habitudo desultoria histrionibus & scurris, qualem te præbes, jure competit.

Nec est, quod Annato exprobres Paragrapho 26. temerè ab eo dictum, Jansenianis locis accommodari damnatarum Propositionum significatus. Quasi verò accommodatio significatu opus sit, ubi expressum & formalem habemus; ut ab Annato fusè probatum est, allatis collatisque locis. Quod dicis, * à Congregatione *de auxiliis*, Molinam Semipelagianismi damnatum fuisse; imponis primùm, tum Decretum Pontificium violas, quo interdictum est, ne quis illarum Congregationum acta citaret. Sed, qui Constitutionibus Apostolicis non pares, quomodò Decretis obtemperabis? Ecclesia Molinam absolvit, Iansenium damnavit. † Paragrapho 27. damnati sensus quinque Propositionum, sex notas recenset. Turpissima certè nota, hujusmodi Propositionibus ab Ecclesiâ iniusta est. Quid alias notas adhibes, cum prima illa optimè quadret? Vis autem illas à Pontifice indicatas fuisse; declararunt Episcopi, inquis, illum sensum esse proprium & legitimum, Augustiniano contrarium, à Baïo & Jansenio traditum. Sed hic Jansenianis Propositionibus convenit; igitur reverà damnatæ sunt, in proprio, scilicet, Iansenii sensu. Deinde constat ex Decreto Innocentii, Thomistas non esse damnatos. Rectè: igitur Ianseniani, qui damnati fuerunt, Thomistæ non sunt. Idem Innocentius declaravit, gratiam efficacem in sensu Thomistico acceptam non fuisse damnatam: nemo Catholicus id non admittat: sed efficax vestra, Thomistica non est, sed Calviniana. Denique vis, à multis Theologis

T 3

logis

* Pag. 566. † Pag. 567. & 568.

logis sensum illum defendi. De Iansenistis facile crediderim: Catholicis falsò imponis.

* Concludis demùm, ut Thraſonicè in Annatum insultes; quem impudentissimè ad novam pugnam provocas, utpotè, qui de hoc argumento jejunè scripserit, magisque ad rudem imperitorum levitatem, quam ad eruditorum iudicium. Insanum caput! Annatus, qui tam multa de hoc argumento scripsit, ac edidit, (octo saltem libros appellare possem, in quibus doctissimè pro more, rem hanc vestram discussit) jejunè scripsit? Sub finem iterùm errores tuos congeris. Negas enim, ullam hæresim esse, ullos errorum fautores, ullum Iansenii sensum satis notum: asseris frustra esse tot Bullas atque Decreta; fictitiæ hæreseos larvâ Ecclesiam jactari; videri incredibile, esse quandam hæresim, quæ nec ambigua, nec perspicuis verbis exprimi queat; quam ignorent, & qui accusant, & qui accusantur. Sic ludis Annatum, (quid Annatum dico?) Innocentium, Alexandrum, Ecclesiam. O tempora! ô mores! & vis haberi Catholicus? Hypocrita, non te pudet? nulla unquam tam vesana petulantia fuit, nusquam tam proterva audacia. nec Deum times: nec audis Ecclesiam: nec Rom. Pontificem vereris. Erit fortè, qui pœnas aliquando à te repetat: ego cursim mendas indico. Sed jam supremam coronidem imponamus.

* Pag. 569. & 570.

Theo-